

Informátor Oddělení klinické biochemie FNOL
č. 1/ 2021
Stanovení oxalátů v moči

Počínaje dnem 08. 02. 2021 zavádí OKB stanovení oxalátů v moči (nyní jsou vzorky zasílány do laboratoří AGEL - Nemocnice Prostějov).

Klinický význam vyšetření:

Oxalurie je považována za závažný rizikový faktor pro vznik krystalizace kalciumoxalátu v moči a vznik urolitiázy, resp. nefrokalcinózy. V těle vznikají oxaláty endogenní biosyntézou. Jen asi 5 - 20 % oxalátů v moči je exogenního původu z potravy. Za prekursory šťavelanů jsou považovány kyselina askorbová, glykolát a glyoxylát. Pokud je v GIT snížená koncentrace vápníku, dochází ke zvýšení oxalurie.

Základní příčiny hyperoxalurie:

1. Dietní hyperoxalurie: zvýšený příjem ve stravě
2. Enterální hyperoxalurie: snížená koncentrace vápníku v GIT- průjmy, steatorhoe, střevní bypass.
3. Primární hyperoxalurie: primární metabolická porucha

Pro hodnocení oxalurie lze kromě odpadu použít i index oxalát/kreatinin v moči. Jeho hodnoty jsou u dětí vyšší než u dospělých, protože děti a mladiství mívají nižší hodnoty kreatininu než dospělí.

Indikace vyšetření:

Využívá se k odhadu rizika krystalizace moče, resp. rizika vzniku urolitiázy

Režim vyšetření: režim - RUTINA, dostupnost do 14 dní

Hodnocení:

Oxaláty - odpad:

Děti < 15 let:	0,14 – 0,42 mmol/d
Ženy > 15 let:	0,04 – 0,32 mmol/d
Muži > 15 let:	0,08 – 0,49 mmol/d

Poměr Oxalát/Kreatinin (U):

< 6 měsíců:	< 0,36 mol/mol
6 měsíců – 2 roky:	< 0,17
2 – 5 let:	< 0,10
5 – 14 let:	< 0,08
> 14 let:	< 0,04

Odběrové, preanalytické a transportní pokyny:

Vyšetření se provádí ze sběru moče za 24 hodin. Moč se sbírá do čistých plastových nebo skleněných nádob. Je nezbytné zadat do žádanky objem nasbírané moče. Sbíranou moč za 24 hodin důkladně promíchejte a následně nasajte pomocí odběrového nástavce vzorek moči do dvou standardních odběrových zkumavek (žlutý vršek) Z MEDEI se vytisknou 2 štítky – jeden bez čárového kódu. **Označené zkumavky bez jakékoli úpravy transportujte potrubní poštou.**

U pacientů, kteří nejsou schopni provést 24hodinový sběr moče (typicky u pediatrických pacientů), je možné provést vyšetření z jednorázového vzorku moče.

Pro odběr moči použijte přednostně zkumavky SARSTEDT se šroubovacím uzávěrem (ZB 985, žlutý vršek)!!!!

Žádanka: Elektronická v NIS (MEDEA) - záložka *Žádanky - OKB1 - U* nebo papírová žádanka o rutinní biochemické vyšetření.

Podrobné informace o uvedeném vyšetření jsou uvedeny v Katalogu laboratorních vyšetření FNOL.

Vypracoval:
RNDr. M. Plchová, MUDr. Lenka Štefaničková

Schválil:
RNDr. Jitka Prošková